

Bedsted Friskoles interne aftaler ved mobning blandt elever

Hvad er mobning?

Mobning er et forsøg på at skade en anden person og/eller udelukke denne person fra fællesskabet. For eksempel en bestemt elev i klassen.

Mobning kan ske ved, at en bestemt person udpeges som mærkelig og dermed ikke som en del af gruppen. På den måde skader man denne person. Man forfølger ham/hende og stopper ikke med at drille, slå, råbe, skrive dårlige ting eller grine, selv om den anden siger stop.

Når man mobber, bruger man sin magt i gruppen på en meget negativ måde: Man gør sig til herre og dommer over en anden person, som man forsøger at skade.

Det er mobning, når andre ikke respekterer en bestemt person og dennes grænser for, hvad der er acceptabelt.

Det er mobning, når man ser ned på en anden person og bevidst nedgør den anden, for eksempel ved:

- at latterliggøre, blandt andet at bruge nedladende øgenavne
- at udstille en anden negativt, for eksempel at tale eller skrive grimme og lede ting om den anden
- at sprede skadelige rygter
- flere gange at udelukke den anden fra at være med til aktiviteter
- bevidst at ignorere den anden person, for eksempel ved ikke at tale til ham/hende eller vende sig bort
- at true den anden og få ham/hende til at føle sig utilpas og bange
- at tage eller ødelægge den andens ting
- at slå eller få den anden til at gøre ting, som han/hun ikke vil
- Skriver grimme ting om eller til en person på sociale medier.
- osv.

Hvordan erkendes mobning?

At erkende mobningen er en udfordring for både lærerne i klassen, eleverne og forældrene. Specielt medløberne og det tavse flertal, men også mobberne selv er ofte ikke klar over den negative rolle de spiller i fællesskabet.

- Mobning foregår ofte skjult med mange små hændelser over et længere tidsrum.
- Kommunikation er afgørende for, at mange små adskilte hændelser kan samles til et stort billede, der viser både mobbeofret og mobberne. Dette betyder, at alle henvendelser fra både forældre, elever og kollegaer bør vurderes nøje og evt. verificeres gennem en snak med de implicerede parter.
- Lærernes indbyrdes kommunikation er også afgørende for afdækningen af mobning. Selv ved små hændelser eller ved den mindste fornemmelse bør klasselæreren orienteres.
- Forældrene tilkommer en specielt vigtig opgave, da de ofte hører ting, som børnene ikke tør nævne i skolen. Forældre bør opfordres til altid henvende sig til barnets klasselærer med oplysninger om mobning, uanset om deres barn har været offer, mobber, medløber eller tilhører det tavse flertal.

Vær opmærksom på de 8 tegn på mobning, som er udarbejdet af DCUM:

Når drilleri ikke længere er for sjov

Drilleri er en form for adfærdssprog mellem mennesker. Det er typisk enkeltstående, tilfældige og spontane situationer, i modsætning til mobning, som er en systematisk udstødelse. Drilleri kan også være hårdt og generende, men i modsætning til mobning har drillerier ikke til hensigt at ekskludere nogen fra fællesskabet. Det kan være tegn på mobning når...

...drilleriet ikke længere er karakteriseret ved at være gensidigt, kærligt eller sjovt for begge parter

...drilleriet ikke længere forekommer i enkeltstående og spontane situationer

...drilleriet har til formål at ekskludere én eller flere personer fra fællesskabet

Når konflikter ikke længere kan løses

Mobning og konflikter har forskellige mønstre og løsningsstrategier. I konflikter er der et positivt udviklingspotentiale, hvor parterne er ligeværdige og kan motiveres til at finde en løsning. Mobning er en ensidig aggressiv handling, der er personfikseret og handler om at ekskludere en eller flere personer fra fællesskabet. Det kan være tegn på mobning når...

...parterne ikke er ligeværdige og de involverede ikke kan motiveres til at finde en løsning på problemet

...konflikten er personfikseret og ikke handler om en given sag ...konflikten har til formål at ekskludere én eller flere personer fra fællesskabet

Når udstødseshandlinger bliver systematiske

Mobning er gentagne udstødseshandlinger i en gruppe, hvor der til sidst tegner sig et fast mønster af at alle indtager deres rolle og det er tydeligt for alle, hvem der er udelukket.

Udstødseshandlinger i forbindelse med mobning bærer præg af eksklusion eller ydmygelse. Det kan være tegn på mobning når...

...udstødseshandlingerne er systematiske og ikke enkeltstående hændelser

...de u hensigtsmæssige handlinger ofte går udover de samme personer

...udstødseshandlingerne bærer præg af eksklusion og ydmygelse

Når fællesskaberne er præget af utryghed

Mobning udspringer ofte af utrygge fællesskaber. Et utrygt fællesskab kan opstå, når eleverne ikke har noget positivt at samles om. Derfor holder eleverne, i højere grad øje med hinanden, og hvis en person træder ved siden af, er der en risiko for, man bliver nedgjort. Det kan være tegn på mobning når...

...fællesskaberne tidligere har været præget af mobbemønstre

...der er en generel anspændthed mellem eleverne

...eleverne i gruppen holder øje med hinanden

Når fællesskabet har lav tolerancetærskel

Fællesskabets tolerancetærskel er afgørende for, om der finder mobning sted. Børn og unge træder ind i fællesskaberne med forskellige forudsætninger, og i et mobbefællesskab er der typisk en lav tolerancetærskel i forhold til forskelle. Det er altså ikke en persons handlinger, adfærd eller personlighed, som er årsagen til mobning, men i stedet fællesskabets lave tolerance overfor forskelligheder. Det kan være tegn på mobning når...

...der ikke er plads til forskellighed i gruppen

...fællesskaberne ikke har noget positivt at samles om

...tonen blandt eleverne generelt er hård

Når fællesskabet mangler empati

Angsten for at blive ekskluderet fra fællesskabet kan blive styrende for den enkelte, og ligefrem føre til at empati for andre tilsidesættes. Mobbemønstre udspringer således ikke af bevidst ondskabsfuldhed, men skyldes ofte en overlevelsesstrategi, hvor ønsket om at blive accepteret i gruppen fylder mere end medlidenhed med den der bliver mobbet. Det kan være tegn på mobning når...

...elevgruppen er præget af manglende medlidenhed og bliver ligeglade med offeret

...nedværdigende handlinger accepteres i elevgruppen.

Når fællesskabet er præget af magtubalance Mobning forudsætter en magtubalance, hvor det er socialt accepteret, at en eller flere personer er mindre værd end andre. Det kan være tegn på mobning når...

...det er socialt accepteret, at én eller flere personer er mindre værd end de andre

...der er en udpræget magtubalance i fællesskabet.

Når fællesskabet er præget af ensomhed

Ensomhed kan skabe grobund for mobning. I klasser eller på årgange, hvor flere oplever ensomhed, forekommer der oftere mobning end i sunde og inkluderende fællesskaber. Det kan være tegn på mobning når...

...elever ofte opholder sig for sig selv og går alene rundt

...elever holder sig tilbage både socialt og fagligt

Forbyggende indsats på Bedsted Friskole:

Allerede i indskolingen sættes stor fokus på fællesskabet. Der laves spil, lege og undervisningsforløb, hvor formålet er at lære børn sociale færdigheder og give dem en følelse af selvværd, som gør dem i stand til at arbejde for fælles trivsel.

Årligt skiftende klassesammensætning, holddannelse og arbejde på tværs af de samlæste klasser, samt gruppearbejde med skiftende gruppesammensætning gør, at eleverne møder hinanden i mange forskellige situationer og er tvunget til at forholde sig til og samarbejde med de forskellige skolekammerater.

Den årligt skiftende klassesammensætning er med til, at eleverne kan definere en ny rolle i klassefællesskabet

Samværet på skolen skal være kendetegnet af en systemisk tilgang, hvor problemet ikke findes ved det enkelte barn, men ses som liggende i samspillet i klassen/gruppen.

Dette betyder også at samtaletonen skal være kendetegnet af anerkendende kommunikation.

Ugentlig holdes klassesamtaler med en bestemt vedtaget struktur, som får eleverne til at tænke fremad omkring det sociale i klassen og søge løsninger frem for skyld. Samtidig lærer eleverne, at problemer bedst løses gennem kommunikation og forståelse af hinandens motiver.

Lærerne på skolen står altid til rådighed til samtale og guidning for elever, der af den ene eller anden grund føler sig udenfor fællesskabet. Det er vigtigt at eleverne guides til selv at finde løsninger.

Klasserne udarbejder selv i samarbejde med klasselæreren bindende klasseregler.

Håndhævelse af klare grundlæggende regler:

I frikvartererne:

- Alle må altid være med i en leg, hvis de ikke gennem deres adfærd ødelægger legen for de andre.
- Vi ønsker at etablere mange små og spændende legeområder, så kampe om redskaber og territorier undgås.
- Man slås ikke for sjov – det kan nemlig let udvikle sig til et regulært slagsmål eller føre til, at en føler sig trykket af de andre.
- Nedgørende sprogbrug er ikke tilladt.
- Der er altid en lærer, som eleverne kan henvende sig til. Hvis der ikke umiddelbart er en lærer tilstede, må eleverne gerne søge støtte på lærerværelset eller på skolens kontor. I SFO'en kan eleverne altid søge hjælp hos personalet.

I timerne:

- Det gøres klart for eleverne at mobning ikke tolereres.
- Læreren skal bestræbe sig på at kende sin klasse og vide, hvordan er det sociale samspil fungerer i klassen - Vær opmærksom på dårlige signaler i klassen – se "De 8 tegn".
- Der arbejdes jævnlige med og tales om mobning eller relaterede emner som tema.
- Ugentlig holdes klassemøder, hvor børnene får mulighed for at få diskuteret problemer. Normalt holdes møderne som såkaldt "Rundkreds", hvor eleverne ikke diskuterer tidligere konflikter, men løser igangværende konflikter ved at ytre ønsker overfor hinanden. Der følges op på aftaler, som er indgået ved "Rundkreds"
- I hver klasse, er der udarbejdet klasseregler, som helst skal formuleres positivt og fornys hvert år.
- Læreren/skolen bør (gerne i samarbejde med forældrene) sørge for at klassen jævnlige får gode fællesoplevelser fx via sjove lege, små teaterspil, gåture eller studieture og andre fællesarrangementer.
- Eleverne må ikke konstant danne de samme grupper, når der laves gruppearbejde.
- Det er som oftest læreren, der danner arbejdsgrupperne ud fra pædagogiske og faglige overvejelser.
- Læreren bør altid følge op på problemer og sikre sig, at de er fuldt afklaret.

På skolen:

- Alle henvendelser fra elever og forældre skal tages alvorligt – Problemer som måske virker små må fylde meget hos eleven eller forældrene, når de vælger at henvende sig til læreren eller skolelederen.
- Der skal sikres en god hyppig forældrekontakt:
  - To årlige samtaler med klasselæreren og skiftende faglærere
  - Forældre kan efter aftale med skolelederen besøge overvære de lektioner, de har lyst til.
  - Forældrene kan henvende sig til alle lærere via Yammer, sms, telefon og e-mail. Der bør dog tages hensyn til lærernes arbejdstid.
  - Personalet deltager i skolefester o.l. store sociale arrangementer for hele skolen, dog ikke nødvendigvis i alle forældrerådsarrangementer.
- Ledelsen følger altid op på alle henvendelser og kommer med en tilbagemelding til de involverede.
- Lærer kommunikerer med de øvrige lærere og ledelsen om sociale problemer i klassen, så hun/han kan vurdere omfanget og behovet hjælp og støtte. Læreren må hellere tale for meget om det, end slet ikke at tale om det.
- Elevernes trivsel er altid første punkt på dagsordenen til lærer- og personalemøder.

Hvad kan forældrene gøre?

Gode råd, som kan gives til alle forældre:

- Vis interesse for det sociale liv i dit barns klasse.
- Tal ikke dårligt om dine børns klassekammerater – eller om deres forældre.
- Sørg for at opfordre og opmuntre dit barn til at forsvare den klassekammerat, der ikke kan forsvare sig selv.
- Lad invitationer til børnefødselsdage i dit barns klasse have høj prioritet i familien. Dvs. sørg for at dit barn tager med til alles fødselsdage – også de "upopulæres".
- Når dit barn inviterer til fødselsdage og lignende, så inviteres hele klassen eller evt. alle drenge eller alle piger.
- Henvend dig straks til klasselæreren med oplysninger om mobning.
- Kontakt skolen så snart der er noget, som I er i tvivl om, gerne vil have uddybet eller er uenige i.

Gode råd, som kan gives til forældre til et mobbet barn:

- Sig aldrig: "Du skal bare lade som ingenting". Det er lige præcis det, dit barn ikke kan.
- Sig aldrig: "Du skal bare slå tilbage". Det øger kun problemet.
- LYT til dit barns fortællinger
- SPØRG ind til dit barns fortællinger, så han eller hun får "læsset" det hele af.
- Vis forståelse – vær empatisk, men forhold dig objektivt selvom det er svært.
- Lad være med at blive gal eller aggressiv på de andre børn – det hjælper ikke dit eget barn.
- Hvis du vurderer, at der er tale om mobning, så kontakt straks barnets klasselærer eller skolelederen.
- Henvend dig også til personalet i SFO'en, hvis det er der problemet ligger.

Konkrete tiltag ved mobning

Alvorlige og tydelige tilfælde af mobning skal straks medføre en reaktion:

- Klasselæreren skal orienteres
- Skolelederen skal involveres.
- Klasselæreren eller skolelederen tager derpå kontakt til forældrene, og der laves en klar aftale om efterfølgende handlinger både fra skolens og forældrenes side.
- Det er vigtigt, at arbejdet fortsætter efter at problemet synes løst. Derfor afholdes der igen efter en til to uger en opfølgende samtale med alle involverede. Denne procedure kan fortsætte med en eller to ugers mellemrum om nødvendigt.

Ved formodning om eller tilløb til mobning:

- Ledelsen og kollegaer inddrages i en afklaring af situationen.
- Der aftales, hvad der skal holdes øje med og hvilke forebyggende tiltag, der skal iværksættes.
- Klasselæreren og skolelederen afgør i fællesskab, hvornår forældrene skal kontaktes og involveres i forløbet.